

Колодка Артем Володимирович

студент 1-го курсу магістратури Інституту кримінальної юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»

РОЛЬ ДЕПАРТАМЕНТА ПРОТИДІЇ НАРКОЗЛОЧИННОСТІ НП УКРАЇНИ У СФЕРІ БОРОТЬБИ З НАРКОБІЗНЕСОМ

Наркобізнес, як одна з найнебезпечніших форм організованої злочинності, який здійснюється у вигляді наркопромислу та якому притаманна низка ознак, зв'язків, які успішно реалізуються та взаємодіють, завдає виняткової та суттєвої шкоди, порівняно з іншими наркозлочинами, окремим особам, суспільству та державі в цілому. Цей нелегальний промисел знижує рівень нормального розвитку генофонду, негативно впливаючи на рівень фізичного та психічного розвитку населення, підриває нормальне функціонування державних, комунальних та приватних структур, сприяє деградації моральних засад суспільства, тягне за собою вчинення інших злочинів, не лише у сфері незаконного обігу наркотиків, а також підвищення рівня вчинюваних наркозлочинів в Україні.

Тому боротьба з наркобізнесом є проблемою назрілою та реальною, яку потрібно присікти та попередити спільними зусиллями, на всіх рівнях, як на державному так і на регіональному, шляхом втілення, розроблення, вдосконалення дієвих заходів боротьби з цим негативним явищем.

На даний час ситуація з масовим розповсюдженням наркотиків в Україні викликає серйозні побоювання як вчених, так і в експертів-спеціалістів та правоохоронців. Адже з кожним роком кількість виготовлених, проданих, а також поява все нових різновидів наркотиків тільки зростає. Вся ця негативна ситуація назрівала роками через відсутню досконалу законодавчу базу та практичних проблем, яка б ефективно боролася б з наркомафією.

Аналіз внутрішнього наркоринку країни дозволяє зробити висновок щодо наявності його трансформації у бік збільшення кількості потраплянь на її територію психотропних речовин. Так, на тлі загального зменшення внутрішніх вилучень традиційних видів наркотичних засобів (марихуана, героїн, рідше – кокаїн), спостерігається майже 83,2-відсотковий зріст вилучень так званих “клубних” наркотиків. Офіційна статистика ГПУ свідчить про те, що протягом 2017 року з незаконного обігу було вилучено 10,234 кг психотропних речовин, тоді як у 2016 році – 8,586 кг відповідно [1, с. 78-92].

Проте на сьогоднішній момент, в Україні все ж таки існує хоча й незначна, але досить дієва система органів, які здійснюють боротьбу з наркобізнесом. Одним з таких органів як раз і являється Департамент

протидії наркозлочинності Національної поліції України (далі Департамент). Даний орган забезпечує реалізацію державної політики у сфері боротьби з незаконним виготовленням, зберіганням, продажем та розповсюдженням серед населення наркотичних засобів та психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, превенцію правопорушень, пов'язаних з обігом шкідливого «зілля», а також зменшення наркозалежності серед населення України [2, с. 97-134].

Крім того, Департамент, з метою виконання поставлених перед ним завдань здійснює ряд функцій, до яких слід віднести: моніторинг ситуації у сфері боротьби з наркозлочинністю та наявної інформації про джерела і шляхи надходження в незаконний обіг наркотичних засобів; забезпечення взаємодії з населенням та державними, громадськими і міжнародними організаціями у сфері протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів та запобігання поширенню наркоманії; здійснення заходів із забезпечення контролю за виробництвом, виготовленням, зберіганням, обліком, відпуском, розподілом, торгівлею, перевезенням, пересиланням чи використанням наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, призначених для виробництва або виготовлення цих засобів і речовин, а також за дотриманням установлених правил посіву або вирощування маку та конопель для промислових цілей; забезпечення оперативного вирішення завдань у сфері боротьби з наркозлочинністю; проведення оперативно-розшукових заходів з виявлення і документування тяжких та особливо тяжких кримінальних правопорушень, пов'язаних з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів, насамперед учинених злочинними групами наркоділків, які мають міжрегіональні та міждержавні зв'язки, особливо в їх організованих формах; проведення на території України спеціальних операцій щодо виявлення осіб, які займаються розповсюдженням наркотиків у навчальних закладах країни та в місцях масового проведення дозвілля молоді, а також інших комплексних заходів, спрямованих на перекриття джерел та каналів незаконного виготовлення і розповсюдження наркотиків; висвітлення в засобах масової інформації результатів роботи органів внутрішніх справ з протидії наркозлочинності; участь у міжнародному співробітництві з питань організації протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та проблем поширення наркоманії та ряд інших функцій, необхідних для зменшення шкідливого впливу від обороту наркотиків на економіку країни.

Проте задля ефективного виконання поставлених задач та вимог, Департамент потребує суттєвого оновлення та негайного впровадження сучасних інформаційних систем і технологій, а також результатів наукових досліджень у сфері протидії організованій злочинності, підвищення рівня фахової кваліфікації працівників зазначеного підрозділу Національної

поліції України, а також підвищити рівень взаємодії правоохоронних та інших державних органів з питань боротьби з наркобізнесом, поліпшити міжвідомче співробітництво контролюючих і правоохоронних органів, запровадити дієвий механізм заохочення фізичних і юридичних осіб до співпраці з Департаментом, посилити заходи щодо виявлення та припинення функціонування організованих злочинних угруповань та індивідів, які безпосередньо причетні до наркодіяльності, удосконалити системи моніторингу криміногенної ситуації в частині наркоситуації по всій країні та в окремих її регіонах, формувати громадську думку з метою сприяння ефективній реалізації державної політики у сфері боротьби з наркобізнесом.

Однак базисом для боротьби з наркобізнесом все ж таки повинно стати формування таких політичних, соціально-економічних, морально-духовних, психолого-особистісних основ розвитку та існування суспільства, які сприятимуть створенню в нашому суспільстві стійких начал для протидії наркобізнесу та стриманню його агресивних проявів, пліч-о-пліч з класичною активною силовою боротьбою стосовно незаконного наркообігу з боку діяльності правоохоронних органів та проведенням профілактичних бесід серед осіб, які вже вживають наркотики, з метою недопущення скоєння злочинів, які можуть вчинити особи через їх залежність від наркотиків, чи можуть стати або бути представниками наркомафії для зайняття наркобізнесом.

Список використаних джерел

1. Національний звіт за 2017 рік (за даними 2016) щодо наркотичної ситуації в Україні // Поглиблений огляд наркоситуації в Україні для Європейського моніторингового центру з наркотиків та наркотичної залежності. — К., 2017 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://aph.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/National-report-2017.pdf>
2. Бабій А. Ю. Правові аспекти запобігання наркозлочинності в Україні / А. Ю. Бабій // Вісник Чернівецького факультету Національного університету “Одеська юридична академія”. — 2015. — Вип. 3. — С. 153.

Ключові слова: Департамент протидії наркозлочинності Національної поліції України, наркобізнес, наркотики, завдання, функції.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Федчун Н. О.